

Kuntakaavoitus luonnon monimuotoisuuden vahvistajana

Luontokunnat-verkoston aamukahvit

11.10.2022

Anne Jarva

MRL 1 §

Tämän lain tavoitteena on järjestää alueidenkäyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväää kehitystä

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä

- Maakunnan alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet

Maakuntakaava

- Kunnan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön **yleispiirteinen** ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen
- Maankäytön ja rakentamisen ohjaus tietyllä alueella

Yleiskaava

- Kunnan alueidenkäytön **yksityiskohtainen** järjestäminen, rakentaminen ja kehittäminen
- Rakentamisen ja muun maankäytön ohjaus

Asemakaava

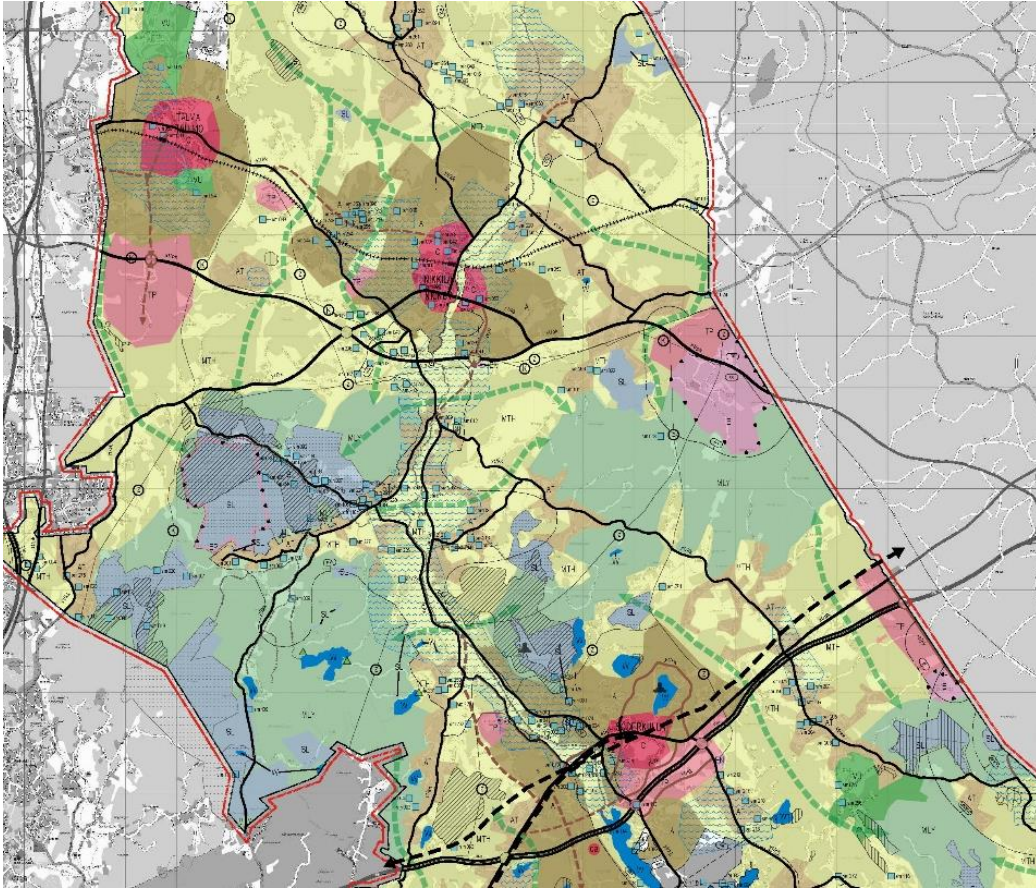
Valtakunnalliset alueiden-
käyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 14.12.2017

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriperintö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja **luonnonperinnön arvojen** turvaamisesta
- **Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä**
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä **viheralueverkoston jatkuvuudesta**
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä **edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä**. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja –elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä

Yleiskaava

Yleiskaavassa otettava huomioon mm.

- **Yhdyskuntarakenteen ekologinen kestävyys**
- Olemassa oleva yhdyskuntarakenne
- Asumisen tarpeet
- Luonnonvarojen kestävä käyttö
- **Terveellinen elinympäristö**
- Ympäristöhaittojen vähentäminen
- **Luonnonarvojen vaaliminen**
- Virkistys

Suojelumääräysten antaminen

Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava

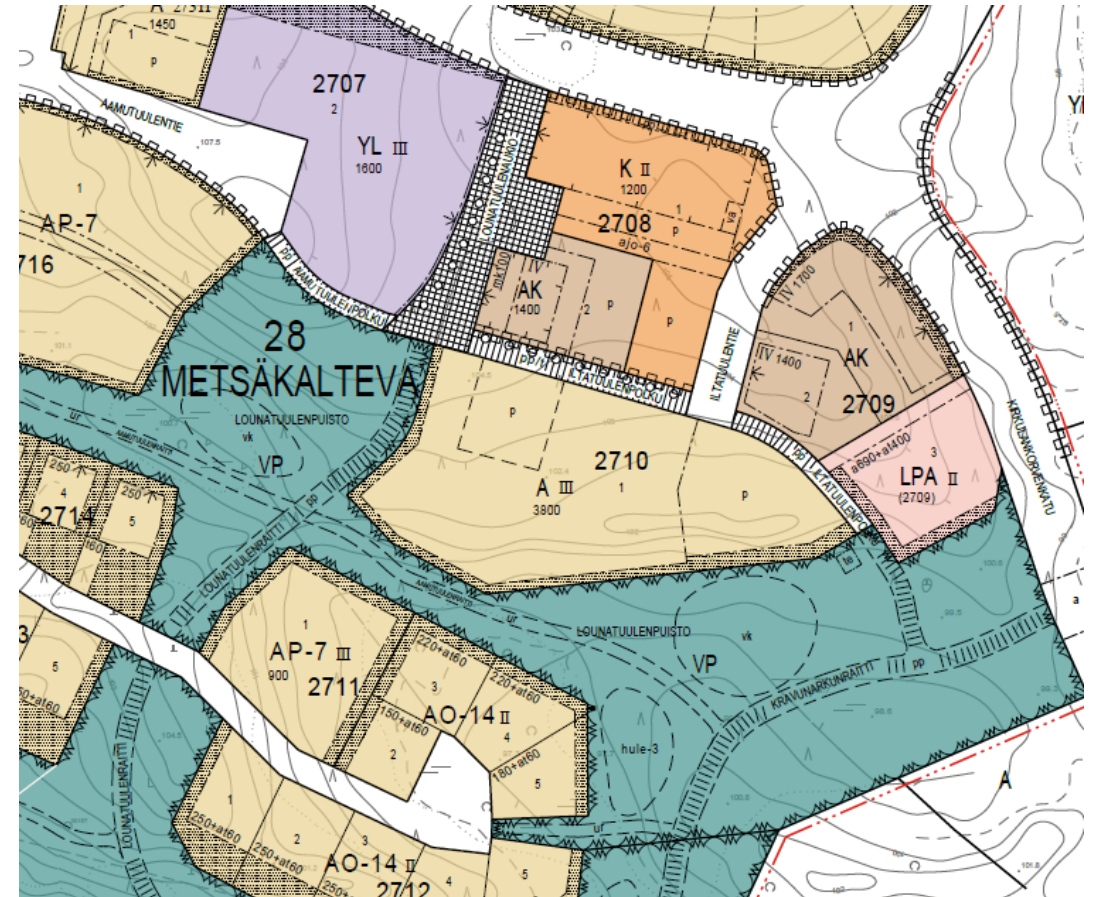
Asemakaavassa otettava huomioon mm.

- Edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle **elinympäristölle**
- Rakennettua ympäristöä ja **luonnonympäristöä** tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.
- Riittävästi puistoja tai muita **lähivirkistykseen** soveltuvia alueita
- Asemakaavalla ei saa aiheuttaa elinympäristön laadun sellaista heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen

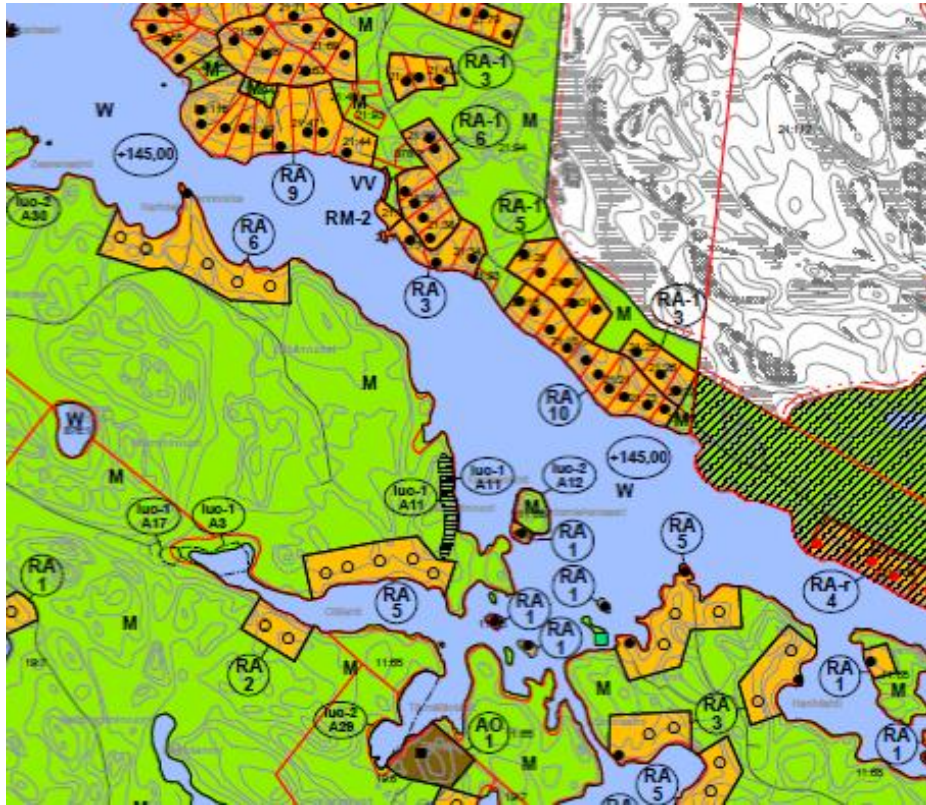
Suojelumääräysten antaminen

Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava

Asemakaava

Rantojen yleis- ja asemakaavat

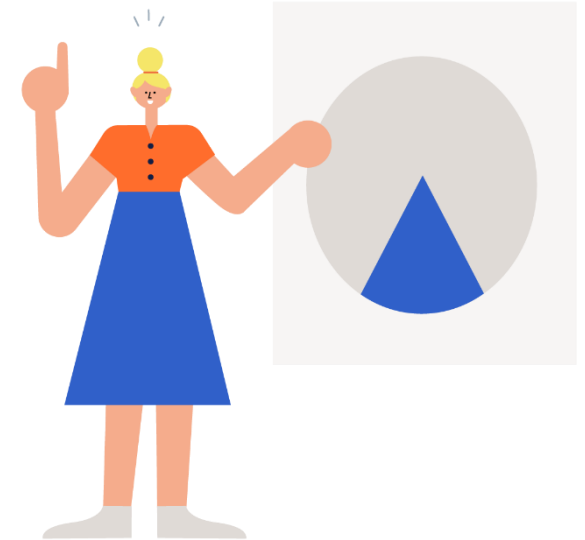

Lisäksi otettava huomioon

- Sopeutuminen rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön
- Luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet
- Riittävästi yhtenäistä rakentamatonta ranta-aluetta

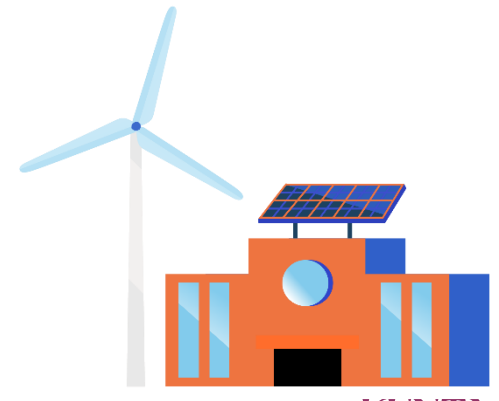
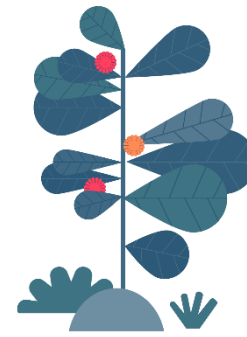
Vaikutusten selvittäminen MRL 9§

- Kaavan tulee perustua kaavan vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus
- Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset

1. ihmisten elinoloihin ja ympäristöön
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
3. kasvi- ja eläinlajeihin, *luonnon monimuotoisuuteen*
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
5. kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
6. elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Luonnonsuojelulain huomioon ottaminen

- Kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään (Natura 2000 verkosto, ml. heikentämiskielto ja suunnitelmien arviointi) (uuden luonnonsuojelulain 5 luku)
- Luontotyyppien ja eliölajien suojelu

Uudessa luonnonsuojelulaissa:

Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio: Luonnonarvoja toiminnassaan heikentävätoimija voi hyvittää toiminnastaan luontotyypeille tai eliölajin ympäristölle aiheutuvan heikennyksen tietyillä hyvittäville toimenpiteillä tuotetuilla luonnonarvoilla tai tiettyjen edellytysten täytyessä suojeluhyvityksellä.

Luonnon monimuotoisuus MRL-uudistuksessa- toistaiseksi toteutumatta

- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen kaavoituksessa ja rakentamisessa (mm.): varmistettava *ekologisten yhteyksien säilyminen*
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet: voivat koskea asioita, joilla on valtakunnallisesti merkittävä vaikutus (mm.) *luonnon monimuotoisuuteen*
- Yleiskaavan laadulliset vaatimukset: kiinnitettävä erityistä huomiota (mm.) *viherrakenteen jatkuvuuteen ja virkistysalueiden riittävyteen & luonnonarvojen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vaalimiseen*
- Asemakaavan laadulliset vaatimukset: kiinnitettävä erityistä huomiota (mm.) puistojen tai muiden lähivirkistykseen soveltuvien alueiden *sekä viherympäristön riittävyteen*
- Ekologisen kompensaaion sisällyttäminen MRL:n keinovalikoimaan?

anne.jarva@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi